

POSTANOWIENIE

29 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 29 sierpnia 2023 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa B. P.

przeciwko A. K.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej,

na skutek skargi kasacyjnej B. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z 18 marca 2021 r., XI 1 Ca 564/20,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej, z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego, kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł z odsetkami wynikającymi z art. 98 § 1¹ k.p.c. za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 października 2020 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie ustanowił między powodem a pozwaną rozdzielność majątkową małżeńską z dniem 31 października 2018 r.

W następstwie apelacji pozwanej postanowieniem z 18 marca 2021 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że datę ustanowienia rozdzielności 31 października 2018 r. zastąpił datą 6 października 2020 r. i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, powód wskazał przyczyny kasacyjne określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Jego zdaniem w sprawie istnieje zagadnienie prawne, wyrażające się w pytaniu, czy w sprawie o ustanowienie między stronami rozdzielnosci majątkowej małżeńskiej z określoną datą połowa wartości uregulowanego w spornym okresie samodzielnie przez jednego małżonka zadłużenia stron może być zaliczona do wartości przedmiotu sporu.

O oczywistej zasadności skargi zaś ma świadczyć oczywiste naruszenie art. 51 § 1 oraz § 2 k.r.o.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację juretyczną uzasadniającą

możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, niepubl. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.).

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącego nie czyni zadość wskazanym wymaganiom.

W wydanym w niniejszej sprawie postanowieniu z 14 stycznia 2022 r., I CSK 924/22, Sąd Najwyższy trafnie wskazał, że kwestia wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną dotyczy przesłanki jej dopuszczalności przez pryzmat progu wynikającego z art. 398² § 1 k.p.c., a zatem powinna być rozstrzygnięta przed oceną przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W związku z tym postanowieniem z 16 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w Krakowie orzekł o sprawdzeniu wartości przedmiotu zaskarżenia i w tym celu zarządził dochodzenie, w wyniku którego wartość tę postanowieniem z 14 czerwca 2022 r. ustalił na kwotę 54.403,54 zł. W okolicznościach sprawy nie ma podstaw do odmiennego ustalenia tej wartości przez Sąd Najwyższy. Kwestia obliczenia w sprawie wartości przedmiotu zaskarżenia nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przy czym rozstrzygnięcie wątpliwości skarżącego w sposób odmienny niż przez niego proponowany uzasadniałoby odrzucenie jego skargi kasacyjnej, a nie jej przyjęcie do rozpoznania.

Powód nie wykazał także, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a więc iż zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z

przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zwrócono uwagę, że orzeczeniu o ustanowieniu rozdzielnosci majątkowej skutek wsteczny powinien być nadawany w sytuacjach rzadkich i wyjątkowych (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 3 lutego 1995 r., II CRN 162/94, OSNC 1995, Nr 6, poz. 100, z 15 października 1999 r., III CKN 374/98, niepubl. i z 24 listopada 2017 r., I CSK 118/17, niepubl.). Wspólność majątkowa jest przypisaną małżeństwu jego cechą ustrojową. Stąd też orzeczenie jej zniesienia może nastąpić tylko w okolicznościach wyjątkowych, a w żadnym wypadku nie wcześniej niż w dniu, w którym aktualnie staje się ustalenie istnienia ważnych powodów w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 24 maja 1995 r., I CKN 61/94, OSP 1995, Nr 4, poz. 96). Ocena tych okoliczności przez Sąd zależy każdorazowo od konkretnych okoliczności faktycznych, gdyż musi mieć charakter zindywidualizowany (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2000 r., II CKN 385/99, LEX nr 51644, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z 13 marca 2019 r., II CSK 476/18, niepubl.).

Ustalone w niniejszej sprawie okoliczności faktyczne obejmują fakt dokonania przez strony, już po wniesieniu w sprawie pozwu, czynności zarządu majątkiem wspólnym - sprzedaży nieruchomości oraz samochodu, a także wspólnego zakupu innej nieruchomości. Ocena tych okoliczności jako wskazujących, że w dacie ich dokonania małżonkowie współdziałali, mimo

istniejącego między nimi konfliktu, w zarządzie majątkiem wspólnym, co dotyczyło składników majątku o istotnej wartości, nie jest dotknięta kwalifikowaną wadliwością ani nie pozostaje w sprzeczności z poglądami doktryny i orzecznictwa wyrażanymi na gruncie regulacji art. 52 k.r.o.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił, jak w sentencji.

(K.L.)

[ł.n]

